

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 68.844 van 14 oktober 1997
in de zaak A. 75.094/XII-24.**

In zake : 1. Sabine NOENS,
2. Karen GILLAERTS,
3. Natalie HUYGE,
4. Lieve NAULAERTS,
5. Dietlinde DE MAN, vertegenwoordigd door
haar ouders Robert DE MAN en Savina
VANDE VOORDE,
6. David ZENNER, vertegenwoordigd door zijn
ouders Bernard ZENNER en Gerda DE GRYZE,
7. Matthias ANNAREL,
die woonplaats kiezen bij
advocaat P. Taelman,
kantoor houdende te GENT,
Coupure 5

tegen :

de Vlaamse Gemeenschap, vertegenwoordigd
door de Vlaamse regering,
die woonplaats kiest bij
advocaat D. D'HOOGHE,
kantoor houdende te BRUSSEL,
Henri Wafelaertsstraat 47-51.

DE Wnd. VOORZITTER VAN DE XIIe KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat Sabine NOENS, Karen GILLAERTS, Natalie HUYGE, Lieve NAULAERTS, Dietlinde DE MAN, David ZENNER en Matthias ANNAREL op 25 juli 1997 hebben ingediend om de schorsing te vorderen van de tenuitvoerlegging van het besluit van de Vlaamse regering van 10 juni 1997 betreffende de organisatie van het toelatingsexamen tot de opleidingen van arts en tandarts in 1997 en tot wijziging, voor het jaar 1997, van het besluit van de Vlaamse regering van 27 mei 1997 houdende vaststelling van nadere regels met betrekking tot de organisatie en tot de inhoud van de examengedeelten, van het examengeld, van de werking van de examencommissie en haar huishoudelijk reglement en van het examenreglement van het toelatingsexamen tot de

opleidingen van arts en tandarts, bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 2 juli 1997;

Gelet op de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, inzonderheid op de artikelen 17 en 18;

Gezien de nota van de verwerende partij;

Gezien het verslag opgemaakt door eerste auditeur R. VAN DER GUCHT;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen;

Gelet op de beschikking van 9 september 1997 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 23 september 1997;

Gehoord het verslag van staatsraad J. BAERT;

Gehoord de opmerkingen van advocaten P. Taelman en P. Aerts, die verschijnen voor verzoekers, en van advocaat P. Devers, die verschijnt in eigen naam en loco advocaat D. D'Hooghe, voor de verwerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van eerste auditeur R. VAN DER GUCHT;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. Overwegende dat de gegevens van de zaak kunnen worden samengevat als volgt :

1.1. Door de wet van 29 april 1996 wordt in het koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967

betreffende de uitoefening van de geneeskunst, de verpleegkunde, de paramedische beroepen en de geneeskundige commissies, een artikel 35nonies ingevoegd, dat de Koning de bevoegdheid verleent om het globaal aantal kandidaten, opgesplitst per gemeenschap, te bepalen dat jaarlijks toegang heeft tot het verkrijgen van bepaalde bijzondere beroepstitels.

Bij koninklijke besluiten van 29 augustus 1997, bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 5 september 1997, wordt het globaal aantal tandartsen en geneesheren, opgesplitst per gemeenschap, vastgesteld dat toegang heeft tot het verkrijgen van de overeenstemmende beroepstitels voor respectievelijk de jaren 2002 en 2003 en de jaren 2004 tot 2006.

1.2. De Vlaamse decreetgever maakt, rekening houdend met de beperking door de federale overheid van het aantal tandartsen vanaf het jaar 2002 en van het aantal geneesheren vanaf het jaar 2004, de inschrijving in het eerste studiejaar van de universitaire opleiding van kandidaat-tandarts en van kandidaat-arts met ingang van het academiejaar 1997-1998 mede afhankelijk van het geslaagd zijn voor een interuniversitair toelatings-examen waarmee de bekwaamheid van de studenten wordt getoetst om de tandheelkundige of geneeskundige opleiding met succes af te ronden. Deze nieuwe toelatingsvoorwaarde wordt ingevoerd door het decreet van 24 juli 1996, dat artikel 34 van het decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap (hierna: "universiteitendecreet") aanvult met een aantal nieuwe leden.

Luidens voormeld artikel bestaat het interuniversitair toelatingsexamen uit twee gedeelten, namelijk een eerste onderdeel "kennis en inzicht in de wetenschappen" en een tweede onderdeel "informatie verwerven en verwerken".

Bij arrest nr. 32/97 van 27 mei 1997 schorst het Arbitragehof artikel 2, § 2, 1°, van het decreet van

24 juli 1996, doch "uitsluitend wat het toelatingsexamen betreft dat wordt georganiseerd voor het academiejaar 1997-1998". De geschorste bepaling heeft uitsluitend betrekking op het eerste gedeelte van het toelatingsexamen, namelijk het onderdeel "kennis en inzicht in de wetenschappen". Met het arrest nr. 47/97 van 14 juli 1997 vernietigt het Arbitragehof het geschorste onderdeel van artikel 2 "in zoverre het toepasselijk is op het toelatingsexamen dat wordt georganiseerd voor het academiejaar 1997-1998".

1.3. Ter uitvoering van artikel 34 van het universiteitendecreet neemt de Vlaamse regering het besluit van 27 mei 1997 houdende vaststelling van nadere regels met betrekking tot de organisatie en tot de inhoud van de examengedeelten, van het examengeld, van de werking van de examencommissie en haar huishoudelijk reglement en van het examenreglement van het toelatingsexamen tot opleiding van arts en tandarts.

Na de schorsing door het Arbitragehof van het gedeelte over "kennis en inzicht in de wetenschappen" wordt het besluit van 27 mei 1997 aangepast bij het besluit van de Vlaamse regering van 10 juni 1997 betreffende de organisatie van het toelatingsexamen tot de opleidingen van arts en tandarts in 1997 en tot wijziging, voor het jaar 1997, van het besluit van de Vlaamse regering van 27 mei 1997 houdende vaststelling van nadere regels met betrekking tot de organisatie en tot de inhoud van de examengedeelten, van het examengeld, van de werking van de examencommissie en haar huishoudelijk reglement en van het examenreglement van het toelatingsexamen tot de opleidingen van arts en tandarts. Het is dit besluit waarvan de schorsing van de tenuitvoerlegging wordt gevorderd.

2. Overwegende dat de verwerende partij opwerpt dat de vordering niet ontvankelijk is; dat er vooralsnog geen noodzaak bestaat om over de opgeworpen exceptie

uitspraak te doen; dat een onderzoek van en een uitspraak over die exceptie slechts nodig zou zijn indien zou blijken dat de grondvoorwaarden voor schorsing vervuld zijn;

3. Overwegende dat krachtens artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State slechts tot schorsing van de tenuitvoerlegging kan worden besloten onder de dubbele voorwaarde dat ernstige middelen worden aangevoerd die de vernietiging van de aangevochten akte of verordening kunnen verantwoorden en dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden akte of verordening een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen;

3.1. Overwegende, wat de tweede schorsingsvoorwaarde betreft, dat verzoekende partijen hun moeilijk te herstellen ernstig nadeel als volgt uiteenzetten :

"Zoals boven reeds werd aangestipt heeft het door het art. 2 decreet 24 juli 1996 opgelegde toelatingsexamen, zoals nader uitgewerkt in het bestreden besluit, voor gevolg dat verzoekende partijen -zonder geslaagd te zijn in het toelatingsexamen- zich voor het academiejaar 1997-98 niet kunnen inschrijven aan een universiteit van de Vlaamse Gemeenschap voor de academische opleiding voor arts of tandarts.

Een later te vellen vernietigingsarrest kan dit nadeel op geen enkele wijze herstellen, aangezien -in de regel- slechts tot 1 november van het academiejaar 1997-98 kan ingeschreven worden voor de bedoelde studierichtingen (inschrijvingen na die datum zijn zgn. 'laattijdige inschrijvingen', waarvoor veelal de toestemming van de decaan van de betrokken faculteit, c.q. die van de rector van de betrokken universiteit vereist is).

Verzoekende partijen die -zonder succes- deel genomen hebben, c.q. deel zullen nemen aan de in 1997 georganiseerde toelatingsproef of niet deelnemen aan die proef, zullen hun voornemen om de academische studies in de geneeskunde of tandheelkunde aan te vatten, minstens gedurende één jaar moeten uitstellen.

Een later te vellen vernietigingsarrest kan dit nadeel op geen enkele wijze ongedaan maken, daar het niet zal kunnen voorkomen dat de betrokken studenten

het normale verloop van hun opleiding (gedurende minstens één jaar) onderbroken zullen zien. Hieraan zijn belangrijke morele nadelen inherent, zoals het niet langer kunnen vertoeven tussen dezelfde studiegenoten en het teloor gaan van de contacten met die personen, de (gebeurlijke) noodzaak een andere opleiding te volgen, de verplichting minstens één jaar langer te studeren en bijgevolg minstens één jaar later beroepsactief te kunnen worden, ...

Ten aanzien van alle verzoekende partijen mag daarenboven niet uit het oog verloren worden dat de werking van het vernietigingsarrest van het Arbitragehof in tijd beperkt is tot het academiejaar 1997-98.

Dit impliceert dat het later te vellen vernietigingsarrest niet zal kunnen verhinderen dat verzoekende partijen, met ingang van het academiejaar 1998-99 dienen te slagen voor de tweeledige toelatingsproef, alvorens zich voor de academische opleiding van arts of tandarts aan een universiteit van de Vlaamse Gemeenschap te kunnen inschrijven. Deze verplichting houdt het risico in zich niet te slagen voor dit toelatingsexamen.

Na twee mislukte pogingen hiertoe, zullen de verzoekende partijen hoe dan ook uitgesloten worden om nogmaals deel te nemen aan dit toelatingsexamen. Bijgevolg zullen zij de door hen geambieerde academische opleiding niet kunnen aanvatten en zullen zij nimmer het beroep van arts of tandarts kunnen uitoefenen.

Een later te vellen vernietigingsarrest zal ten slotte ook het nadeel niet ongedaan kunnen maken dat verzoekende partijen gebeurlijk zullen lijden ingevolge de nakende contingentering (via de federale wetgever) van de toegang tot het beroep van arts of tandarts.

Artikel 35nonies K.B. nr. 78 van 10 november 1967 betreffende de uitoefening van de geneeskunst, de verpleegkunde, de paramedische beroepen en de geneeskundige commissies (B.S., 14 november 1967, nadien herhaaldelijk gewijzigd en aangevuld; art. 35nonies werd ingevoegd bij art. 170 Wet 29 april 1996 houdende sociale bepalingen, B.S., 30 april 1996, err. B.S., 20 augustus 1996) voorziet in zijn § 1 in de mogelijkheid voor de Koning om, bij een in Ministerraad overlegd besluit, na advies van de Planningscommissie, het globaal aantal kandidaten (opgesplitst per Gemeenschap) te bepalen dat jaarlijks, na het bekomen van het diploma van (o.m.) arts en tandarts, toegang heeft tot het beroep en wordt erkend als arts of tandarts.

Artikel 35nonies, § 2, 1°, van voormeld K.B. nr. 78 bepaalt evenwel dat deze maatregel 'ten vroegste uitwerking kan hebben na een termijn die gelijk is aan de duur van de studies die nodig zijn voor het behalen van de (...) bedoelde diploma's'.

Hoe langer verzoekende partijen het aanvatten van de door hen geambieerde academische opleidingen van arts of tandarts dienen uit te stellen, hoe groter het risico wordt dat zij naderhand met een belemmering van de toegang tot het beroep van arts of tandarts geconfronteerd zullen worden.

Uit het besteden besluit resulteert aldus voor verzoekende partijen de mogelijkheid geconfronteerd te worden met diverse moeilijk te herstellen ernstige nadelen. Deze nadelen zijn in casu zelfs onherstelbaar, daar bijkomende inspanningen en kosten onmogelijk in staat zullen zijn herstel te bewerkstelligen.";

3.2. Overwegende dat uit stukken voorgelegd door de verwerende partij blijkt dat de eerste tot de vijfde verzoekende partijen in de tweede zitting geslaagd zijn voor het toelatingsexamen; dat aangezien zij derhalve toegang krijgen tot het eerste studiejaar van de opleiding van kandidaat-arts en van kandidaat-tandarts, niet kan worden aangenomen dat zij door de tenuitvoerlegging van het bestreden besluit nog het door hen geschetste moeilijk te herstellen ernstig nadeel kunnen lijden;

Overwegende echter dat moet worden onderzocht of de tenuitvoerlegging van het bestreden besluit aan de zesde verzoekende partij, die deelnam in de tweede zitting maar niet geslaagd is, en de zevende verzoekende partij, die in geen van beide zittingen deelnam, een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen;

3.3. Overwegende dat uit de bewoordingen van artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State blijkt dat het moeilijk te herstellen ernstig nadeel moet voortvloeien uit de uitvoering van het bestreden besluit als zodanig; dat hierna wordt onderzocht of dit in deze zaak het geval is;

3.3.1. Overwegende dat artikel 34 van het universiteitendecreet, zoals gewijzigd door het decreet van 24 juli 1996, als volgt luidt :

"Voor de inschrijving voor een academische opleiding van de eerste cyclus geldt als toelatingsvoorwaarde het bezit van een gehomologeerd getuigschrift van secundair onderwijs, van een diploma van het hoger onderwijs van het korte type met volledig leerplan of van een diploma of getuigschrift dat bij of krachtens een wet, decreet, Europese richtlijn of internationale overeenkomst als gelijkwaardig is erkend. Bij ontstentenis van dergelijke erkenning kan het universiteitsbestuur personen die in een land buiten de Europese Gemeenschap een diploma hebben behaald dat toelating verleent tot universitaire studies in dat land, toelaten tot inschrijving voor een academische opleiding van de eerste cyclus.

Voor de inschrijving voor een opleiding tot kandidaat-burgerlijk ingenieur en voor een opleiding tot kandidaat-burgerlijk ingenieur-architect geldt bovendien als toelatingsvoorwaarde het geslaagd zijn voor een interuniversitair overlegd en erkend toelatingsexamen. Voor beide opleidingen wordt een afzonderlijke toelatingsexamen georganiseerd. Indien de opleiding tot kandidaat-burgerlijk ingenieur in meerdere opleidingen wordt opgesplitst, kan voor elk van die opleidingen een afzonderlijk toelatingsexamen worden georganiseerd.

Voor de inschrijving in het eerste studiejaar van de opleiding van kandidaat-arts en van kandidaat-tandarts geldt met ingang van het academiejaar 1997-1998 bovendien als toelatingsvoorwaarde het geslaagd zijn voor een interuniversitair toelatingsexamen, ingericht door één examencommissie.

Het toelatingsexamen, bedoeld in het derde lid, beoogt het toetsen van de bekwaamheid van de studenten om een geneeskundige of tandheelkundige opleiding met succes af te ronden. Dit examen bestaat uit twee gedeelten :

- 1° kennis en inzicht in de wetenschappen en met name de vakken natuurkunde, scheikunde, wiskunde en biologie; het niveau is afgestemd op het gemiddelde van de programma's van de derde graad van het algemeen secundair onderwijs;
- 2° informatie verwerven en verwerken : de themata hiervan sluiten aan bij de beroepspraktijk van artsen of tandartsen.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen met betrekking tot de inhoud van deze examengedeelten.

Het toelatingsexamen, bedoeld in het derde lid, wordt georganiseerd onder de volgende voorwaarden :

- 1° het examen wordt tweemaal per jaar vóór het begin van elk academiejaar ingericht; de organisatie ervan wordt tijdig bekendgemaakt;

- 2° het Vast Wervingssecretariaat staat in voor de materiële organisatie van het examen;
- 3° de studenten mogen ten hoogste tweemaal aan het examen deelnemen;
- 4° de Vlaamse Regering kan een examengeld van ten hoogste 1.000 frank vastleggen als bijdrage in het dekken van de organisatiekosten. Vanaf 1998 wordt het bedrag aangepast aan de jaarlijkse stijging van de index van de consumptieprijzen met als referentiedatum 1 januari 1997.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vastleggen met betrekking tot de organisatie van dit examen.

De Vlaamse Regering benoemt de voorzitter, de secretaris en de leden van de examencommissie, bedoeld in het derde lid. De examencommissie telt, voorzitter en secretaris uitgezonderd, minimaal 10 en maximaal 15 leden. De leden van de examencommissie worden aangeduid uit de leden van het zelfstandig academische personeel van de universiteiten derwijze dat de nodige expertise aanwezig is op het vlak van de medische praktijk, de inhoud van de vakken van het eerste examengedeelte, de pedagogiek en de psychologie. De examencommissie stelt de examenvragen op en evalueert de examenresultaten. Aan elk examengedeelte wordt een examencijfer van ten hoogste 20 gegeven. Geslaagd zijn de studenten die op elk gedeelte een examencijfer van ten minste twaalf behalen. De voorzitter van de examencommissie maakt de resultaten bekend. Na advies van de examencommissie regelt de Vlaamse Regering de werking van de commissie en stelt ze het huishoudelijk reglement van de commissie en het examenreglement vast.

De toelatingsvoorwaarden bedoeld in het derde lid gelden ook voor de inschrijving in om het even welk studiejaar van de opleidingen van kandidaat-arts, kandidaat-tandarts, arts en tandarts in het geval de student vrijstelling heeft gekregen van sommige opleidingsonderdelen of verkorting van studieduur of in het geval de student wordt toegelaten tot de tweede cyclus van de opleidingen van arts of tandarts op grond van een diploma behaald na een opleiding waarvoor de in het derde lid bedoelde bijkomende toelatingsvoorwaarde niet gegolden heeft. Deze supplementaire toelatingsvoorwaarde geldt niet voor de studenten die op het moment van de inwerkingtreding van deze bepalingen in het bezit zijn van een getuigschrift waaruit blijkt dat zij ten minste één studiejaar van een opleiding van arts of tandarts met succes hebben afgerond en op basis daarvan kunnen toegelaten worden tot het tweede studiejaar of een hoger studiejaar.";

Overwegende dat het arrest nr. 47/97 van 14 juli 1997 van het Arbitragehof voor het academiejaar 1997-1998 artikel 2, § 2, 1°, van het decreet van 24 juli 1996 en bijgevolg de in artikel 34, vierde lid, 1°, van het universiteitendecreet opgenomen verwijzing naar het eerste gedeelte "kennis en inzicht in de wetenschappen" heeft vernietigd;

3.3.2. Overwegende dat uit artikel 34 van het universiteitendecreet, na het vernietigingsarrest van het Arbitragehof en bij ontstentenis van een nieuw wetgevend ingrijpen van de decreetgever, volgt dat het toelatingsexamen voor het academiejaar 1997-1998 niet uit twee, maar slechts uit één examengedeelte bestaat, nl. het gedeelte "informatie verwerven en verwerken"; dat de verwijzingen naar twee gedeelten, inzonderheid in het zevende lid van artikel 34, voor het academiejaar 1997-1998 derhalve moeten worden gelezen als slechts betrekking hebbende op één examengedeelte;

Overwegende dat uit voormeld artikel ook blijkt dat de met ingang van het academiejaar 1997-1998 geldende bijkomende toelatingsvoorwaarde voor de inschrijving in het eerste studiejaar van de opleiding van kandidaat-tandarts en kandidaat-arts, namelijk geslaagd te zijn voor een interuniversitair toelatingsexamen, uit het decreet zelf voortvloeit (art. 34, derde lid, van het universiteitendecreet); dat dit eveneens geldt voor de regel dat studenten slechts tweemaal aan het toelatingsexamen kunnen deelnemen (art. 34, vijfde lid, 3°); dat de bevoegdheid die de decreetgever aan de Vlaamse regering heeft gegeven beperkt is tot 1) het vaststellen van nadere regels met betrekking tot de inhoud van de examengedeelten (art. 34, vierde lid, in fine), 2) het vastleggen van het examengeld (art. 34, vijfde lid, 4°), 3) het bepalen van de nadere regels met betrekking tot de organisatie van het examen (art. 34, zesde lid) en het vaststellen van het examenreglement

(art. 34, zevende lid, in fine) en 4) het benoemen van de voorzitter, de secretaris en de leden van de examencommissie, het regelen van de werking van de commissie en het vaststellen van het huishoudelijk reglement ervan (art. 34, zevende lid); dat de Vlaamse regering uit voornoemde bepalingen niet de bevoegdheid put om te oordelen over de opportuniteit om al dan niet het toelatingsexamen te organiseren, noch om te bepalen of het examen uit één of uit twee gedeelten dient te bestaan;

3.3.3. Overwegende dat het nadeel dat de zesde en zevende verzoekende partijen stellen te zullen lijden veroorzaakt wordt door twee elementen die toe te rekenen zijn aan de Vlaamse Gemeenschap, nl. enerzijds het feit dat ze zich vanaf het academiejaar 1997-1998 niet kunnen inschrijven aan een universiteit van de Vlaamse Gemeenschap voor de academische opleiding van arts of tandarts omdat ze niet geslaagd zijn voor het toelatingsexamen en anderzijds het feit dat zij de door hen geambieerde academische opleiding hoe dan ook niet meer kunnen aanvatten indien ze tweemaal zonder succes aan het toelatingsexamen deelnemen; dat dit nadeel door schorsing van de tenuitvoerlegging van het bestreden besluit niet kan worden verhinderd vermits de nieuwe toelatingsvoorwaarde en de regel dat men slechts twee kansen krijgt, die rechtstreeks uit het decreet volgen, daardoor onaangetast zouden blijven;

3.4. Overwegende dat bijgevolg niet voldaan is aan de voorwaarde "dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de akte of het reglement een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen", zodat de vordering tot schorsing verworpen dient te worden,

B E S L U I T :

Enig artikel.

De vordering tot schorsing wordt verworpen.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare
terecht zitting, op veertien oktober
1900 zevenennegentig, door :

de H.	J. BAERT,	wnd. kamervoorzitter,
		staatsraad,
Mevr.	A. TRUYENS,	griffier.

De griffier,

De voorzitter,

A. TRUYENS.

J. BAERT.